

Ser. 265⁽⁹⁾

[0-1b]

K32/27

b

1/5

8/20 S. Naoa

History of Matšila and Phaka clans; praises of animals.

1. Bakgatla ba-bina kgomo Bakone ba-bina tlhantlhagane. Melokô e mebedi fêla e mono. Molokô ye e ne e sa tlhakana kgalê, e ile ya tlhakana ka thêkô ya mafatshe. Bakgatla ba mono ke masala a se thšaba sa Mmakau. Go thwe tšhaba sena sa Matšila se ne se agile tlhatlhane a Ramadi, ga ba sa na go tloswa ke makgowa kwa Marulas kop. Go itsewe gore tshaba sena sa Matšila wa kgomo se kgaogile go sa Mmakau.

Moloko wôna wa Matšila o ne o le bogale marumong, janong ka fa go paka monna mogolo Rašala Matšila ya phalang Dilokong. Fa se tšhaba sa Mmakau se sa le marula, kgôrô e neng e le maatla marumong e ne e le ya Matšila, e neng e tsnephilwe dintweng.

2. Tlhathollô ya mokokô wa Matšila

Kgôrô ye ya Matšila e ne e sa tsenwe ke marumô. Ka lebuka la pele fa Bakgatla ba Mmakau ba ne ba tsenetswe ke Mpono a Moselekatse, ba tshabêla ga Mmapela metlheng ya Mmankopane kgosi ya Laka.

Kwa Laka ga go ne no na le ntwâ kgôrô ya Matšila, e ne e supa bogale. Go bolêla Masekgubi Matšila, mokekole wa tšhaba sa Matšila ya agileng Dilokong Mmina kgomo, gore Ba-matšila a Ramoswana ba supa bogale kwa thabeng ya Thutlwane, mo Mmankopane a neng a thibeletswe ke Maburu a Potgieter.

3. Monna a bitswa Nkopu Matšila a fenyâ ntwâ, ka gobane yêna le yo mongwe ba ne ba le gaufsi, thata lw moo kgosi a leng teng. E rile fa Maburu a le gaufsi le mo kgosi Mmankopane a le teng, Nkopu a bôna lekgôba a le bakêla bosêtlha-bopududu, le lengwe gapê a le ba ya gatshe ka kolo.

Ser. 265

Maburu a re a fêla, a boêla morago. Maburu a napa a boêla morago a tsamaya.

Kgosi a fologa le Nkopu le ba bangwe, mogolodi wa lla. Erile mola Nkopu a tla ka thôbôrô, anthe thôbôrô ya gagwe e sa na le kolo, fa a lekanyetsa a thunya motho ka yôna, e le wa borêna ngwana wa kgosi mmankopane. Batho ba re "mmalo!" Nkopu o bolaile motho, o tshwanêla go bolawa. Fêla mmankopane a gena a re ga a bolawe o lamolwetse marumô kwa thabeng. Matebele wôna a re a bolawe, fêla ba tiholwa ka lentswe la kgosi.

4. Ka lebaka leo kgôrô ya Matsila le ya borêna ba mmakau e ne e buswa ke mmankopane. Janong ka fa go bolêla ~~makgikahix~~ bakgalabyê ba Matsila kgôrô ya Matsila e ne e na le kgosana tsa yôna, fêla e okametswe ke mmakau.

Mo thutong ya dikgang tsa Matsila, ba bolêla ka ~~xixix~~ Seokgo, ba re e ne e le kgosi ya bôna ya go tuma thata, fêla ya lomiwa ke kwena kwa Letlhabeng. Borêna ba yôna ba Senyêga, ya ba ya yo ipolaya. Kagobane ka segolo-golo kgosi e ne e sa tshwanêla go lomiwa ke kwena. Le janong setlogolwana sa kgosi yeo ya go lomiwa ke kwena se teng kwa Letlhakaneng, fêla ga se kgosi. Fêla Ba-Matsila ba kwa Dilokong ba itse Faba ye.

5. Ja ka ka ga go tihatlholla bakgalabyê ba Matsila, kgôrô ya Matsila le ya Mokgokô e ne e lefa lekgêthô go kgosi Alfred motsepe kgosi ya mmakau. Ka jeno ga ba sa ntsha lekgêthô lego la pôntô ka ngwaga.

Mo tšhabeng sena batho ba ditsola ba ka fumanw byaloka mphe Mokgokô le khalabi Matsila, ke hanna ba marapô. Kgôrô e kgolo mading a borêna ke ya Mokgoko wa dira. Ba ba ko tlase ba gumanwa kgorong ya Matsila, le fa ba na le kgosana ya bôna Klaas Matsila.

Ser. 265

Klaas Matsila ke monna wa Matsila yo bo-rakgolo a gme ba ileng ba tswalwa le seokho, kgosi ya go lomiwa ke kwena.

6. Ba-bina tlhantlhagane le Baphalane ba mono ke bôna ba-tsenêlla kapa badišhaba mono. Le ga ba ira thata mo thekong ya mafatshe. Bakone le Baophalane ke baeng mono ka gore ba tswa ditšhabeng di sele, ba gumana bakgatla ba mmakau mono, ba thusena le bôna mo thekong ya mmu.

Ba Matsila bôna ga ba rui mpele ya ntsu tse kgibidu; ba re ke seila fa ba ka e rua ba ka ipakêla matlhomola.

Tsatsi le pula e neleng ka mafsikana, bosasa batho ga ba ire sepê le basadi ga ba dumêllwa go thotha mmu. Melaô ya ba-Matsila mono ke gore bašimone ka mphêla ba gôna ba bolotswê komeng.

7. Moloko Matsila ferêto.

Dibata-wee, dibata-wee. Ka mphêla ba kae bana ba mosadi e montsho. Bana ba rakgomo. Ka mphêla bana ba Ramosweu wa molefe. Mmamoihone wa Makwa. Bana ba kwe kwala moletya ba sebua tsoku sa Ra-motswa-pudi ya mpya.

Di kae dibata tsa Rakgomo e jewang, mora kgomo'e tswalla motšibeng motlhana wa jêwa ke ma gokobu, kgatsele ya ya le diriribokwana.

8. Serêto sa molekô wa Phaka.

Batho ba mogufi, mmona digolê a re, "O mokgutshwane a tlotlomêlê." Motho a sa masianôka a nonyana, e a gang ntlu mo bodineng. Motho wa bo-mmasabotsa sa šiko, wa Mmaphura a bo makgêsa, wa bo-tata la motlhala.

Ser. 265

Wa bo banna kgunwara selle, selle o tswa kgwatalla, o tswa tihakong ka maboswane. Ke Prati ya bo-motlhake ngwana amaphuti o itse sekgowa.

Serêto sa moloko wa magowe

Magobwe a mokwena, morwa magobwe o irile bogale mo lokong sa Tlhotse. E bong phoka sewela batho. Kapoko bana ba masenya a modukole. E bang phoka o we, wela batho.

9.

Dirêto tsa diphôfôlô.

Kgomo mokôkôtlô monolela mma ngwana a serêma. Kgomo o ka ba o sa je o tsamaya, tsatsi la go phirimela nageng.

Mmutla mora mesekana kgwatla matlhare, lesa ke sia la bo-thôka la bo-mpya ga ke itsi! Mmutla motsena ka goro, ke tsena ke kgantsha kôpê.

Tshephe o tshelang o le lekorwana go tshela bo-thôlo ngwana o monana. Sa tshela ba itšhidila mekôkôtlô.

Thôto modimo ga ke bolawe sampolai ba ithwala megônô.

Phokobyê ke mpe dinama, sebata ke ya bareneng.

Tšhukudu ya bo-Ramaledisa. Na ena dinako tšhukudu.

Selemô e ikhothla kang?

Tshwene mahoba a molôto, maoputswana a ne mongala.

Ke futse ke tladitse, nne ka Thêlla ka wa mo mareteding ya dikgaga

Pitsi ya by lo mokorêlo, ka gaêla dikgata.

Tau amotlana mokoba koko.

Phiri thamaana serethane ngwana mminu lekgovu serutlhwan

5*

K32/27

Ser. 265

Phuti mokwara-kwara, montshe morwa mokgaodi.

11.

Phudugudi ke lengano o wa raga.

Kgama Mmamoši, pitsi mangwnagwedi a mabasa.

Tlou tlabang merutlwa ke ntsha tsa marumô. Ke di
kgolole melala.

END S. 265.